

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IV. Idem a Toletano Archiepiscopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

Quam pœnam explicat Concilium Arelat. 2. can. 14. ibi: *Si quis clericus pecuniam dedit ad usuram, depositus à Clero, à communione habeatur alienus.* Similiter in can. 25. *Apost.* ita cavetur: *Episcopus, vel Presbyter, vel Diaconus fornicationis, vel surti convictus deponatur, & mox sequeatur.* Quam pœnam ita explicant Patres Concilii Aurel. 3. can. 8. *Si quis clericus furtum, aut falsitatem admisserit, quia capitalia sunt crimina, communione concessa, ab ordine degradetur.* Notavit Morinus lib. 2. exercit. cap. 11. Unde clericus, qui in cap. 1. hoc tit. dicitur depositus, in cap. 2. dicitur degradatus. Nec obstat augmentum ipsius dubitandi rationis, quia licet jam clericus in presenti casu fuisset depositus pro criminibus, tamen crescente malitiâ, per contemptum clavium ministrando in gradu interdicto amplius excommunicari valet, cap. cum non ab homine 10. de iudiciis, cap. capitulum 30. de rescriptis, Clement. 2. de sent. excom. sicut excommunicatus deponitur, cap. clerici, 36. dist. cap. latores 4. hoc tit. Nec novum est, ut pro duplici culpa, duplici quis puniatur pœnâ, cap. ut clericorum, vers. Si quis igitur, de vita & honest. cleric. Sunt tamen hoc casu, & similibus diversarum rationum censuræ, & ideo nihil impedit, quod eidem personæ diversa pœna imponatur propter diversa delicta, ut in presenti, sed etiam propter idem delictum, si in tantum crescat contumacia, ut omnem hanc pœnam mereatur, ut latè docet Suarez de censur. dispnt. 5. sect. 2. num. 4.

autem, de re iudic. in 6. ubi statuitur, quod si iudex ordinarius, vel delegatus, suspensus, durante suspensione se ingesserit divinis officiis, irregularitatem contrahat, à qua non nisi per Romanum Pontificem possit absolvi. Ex quo textu expressè deducitur, suspensum ab officio ecclesiastico, & adhuc temerè se ingerentem divinis officiis, irregularitatem contrahere. Ergo non rectè in presenti docetur, tantum absciendum ab Ecclesia, id est excommunicandum esse. Pro cuius textus solutione, omisso Cardinali in presenti, qui discrimen constituit inter clericos in maioribus ordinibus constitutos, & minoribus gradibus initiatos, ministrantes post suspensionem, ita ut primi irregularitatem contrahant, secundi verò tantum excommunicentur; quæ solutio facilè refellitur ex traditis supra in cap. 1. verius dicendum est, ob violationem censuræ irregularitatem contrahere clericum suspensum post suspensionem celebrantem, cap. Apostolica 9. hoc tit. Similiter & clericum interdictum, cap. latores 4. hoc tit. excommunicatum, ut dicemus in cap. sequenti. Unde majori ratione depositus celebrans irregularis fit, quia omnis depositio involvit in se suspensionem. Nec in presenti negatur clericum depositum celebrantem, irregularitatem contrahere, sed amplius esse excommunicandum eum statuitur: quo modo etiam expendi, & exponi possunt textus in cap. 1. c. is cui 20. de sent. excom. in 6. cap. latores 4. cap. fraternitatis 6. cap. postulasti 7. §. quævisisti, hoc tit. junctis adductis in eorum commentariis.

10.

CAPUT III.

Alexander III. à Londonen. Episcopo.

Clerici autem, si qui à suis, aut etiam de mandato Romani Pontificis ab aliis Episcopis interdicti, vel excommunicati ante absolutionem divina officia celebraverint, nisi moniti sine dilatione redierint, perpetuæ depositionis sententiam pro ausu tantæ temeritatis incurrant.

NOTÆ.

Ant. August. in presenti: quam literam retineo, quia in dicta prima collectione, additur, *pars capituli relatum*; unde cognoscitur, in presenti referri partem textus in c. relatum, ne cleric. vel monachi qui inscriptionem habet, Londinensi Episcopo. De diœcesi Londinensi egi in cap. 6. de consuet.

I. ^a London. In prima collectione, sub hoc tit. cap. legitur *Turonensi*, post Concil. verò Later. part. 26. c. 9. legitur *Livoniensi*, & in quodam Codice Tarraconensi, *Londenensi*, ut notavit

CAPUT IV.

Idem à Toletano Archiepiscopo.

Latres presentium cum tuis literis ad nostram accedentes presentiam, suum nobis excessum plenius intimarunt, scilicet quod tam ipsi, quam alii multi, postquam interdicti & excommunicati fuerunt, divina præsumperint officia celebrare. Quoniam verò cum eis magnam multitudinem in hoc peccasse dicebant, nec nobis qui eorum magis, vel minus deliquerint, innotescere potuit, negotium discretionis tuæ duximus remittendum, s. t. p. A. f. m. quat. rei veritate diligentius inquisita, si x. solummodo, vel pauciores in his deliquisse constiterit, omnes in perpetuum ab officio sacerdotali deponas: si verò multitudinem magnam in hoc peccasse cognoveris, eos quos magis causam delicti esse constiterit, perpetua depositione condemnes, & alios, qui non tantum deliquerunt, ab officio ad tempus suspendas, & omnibus pœnitentiam secundum discretionem tibi à Deo datam injungas.

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

N^o

NOTÆ.

NOTÆ.

a **T**oletano) Ita etiam legitur in prima collectione *sub hoc tit. c. 4.* Et post Concil. Later. part. 50. cap. 51. De Primatiali Ecclesia Toletana *egi in c. coram. de in integ. restit.*

b *XL. solummodo.*) Pœnam minuendam esse ob numerum delinquentium, probavi in cap. 6. de servis non ordin. c. 11. de transfat.

c *Ab officio.* Et per consequens à beneficio, voluit Glossa in presenti, sed malè, quia verius est suspensum ab officio, non semper suspensum esse à beneficio, ut probat Gibalin. de censur. disp. 7. q. 12. 3. part. & dicemus infra in cap. ex literis. de excess. Pralat.

COMMENTARIUM.

I. **E**X his duabus decretalibus sequens conclusio tra-
ditur & probatur.
Ter venit assertio disputanda: Clericum interdicitur & excommunicatus celebrans deponitur, irregularisque manet. Probant eam textus in cap. si quis presbyter 5. c. si quis Episcopus 6. & 7. 11. q. 3. c. illud. §. ult. c. ad Apostolica 9. cap. si celebrat. de cleric. ex com. c. veritatis 8. de dolo & contumacia, c. 1. §. sciturus. de re iudic. in 6. cap. 1. c. is cui. 8. de sent. excom. lib. 6. Joan. VIII. ad Clerum Salernitanum, Zacharias Pontifex episc. 5. ibi: Hoc inquisisti, quid faciendum sit de excommunicato Episcopo, & Apostolicam auctoritatem negligente. Hic detestabilis est coram Deo, & hominibus, cui condemnato in condemnatus non communicabit. Cathag. can. 108. Placuit, ut quicumque non communicat in provincia propria. & in aliis provinciis, vel transmarinis partibus ad communicandum obrepserit. iacturam communionis, vel clericatus excipiat. Concilium in Germania sub Conrado Cardinali Portuensi L. S. A. anno 1215. can. 6. Multi nomine sacerdotes censuram ecclesiasticam contemnentes, excommunicati à Prelatis ipsorum, exigentibus culpis suis, & immemores, quod Episcopi & Prelatis clavium regni celestis collata sit potestas, attrectare sibi divina mysteria non verentur, &c. Statuimus igitur, ut tales sine sperestitionis ab officiis, & beneficiis deponantur, & infames, & intestabiles sint, & de cetero ad beneficia ecclesiastica nullatenus admittantur, nisi per penitentiam approbatam, & conversionem laudabilem Sedis Apostolica gratiam meruerint obtinere. Innocent. III. lib. 1. registr. 13. episc. 57. ubi Episcopo Zamoreni ita scribit: Grave gerimus, & indignum, quod cum venerabilis frater noster Portugalen. Episcopus, post diutinas persecutionis angustias, quas à charissimo in Christo filio nostro Illustri Rege Portugalen. & ejus noscitur sustinuisse ministris, evasis demum fugæ presidio custodis violentis, bonisq. suis, non solum ecclesiasticis, verum etiam patrimonialibus derelictis, compulsus sit pariter cum... Decano suo, & aliis, licet paucis, tribulationis propriae partibus, pro commissa sibi Ecclesia libertate ad Sedem Apostolicam confugere quasi nudus: Canonici Portugalen. Ecclesia, quos ejus, utpote boni Patris oppressionibus compati decussisset, non solum filialis compassionis dicuntur ei subtraxisse solatium quinimo tanto nocentiores aliis, quanto pejus familiaris solet ledere inimicus, seviendi adversus ipsum temeritate sua prabuisse videntur extraneis incentivum: dum tam ipsi, quam Ecclesia memorata Portionaris excommunicatiioni subiecti, divina non erubuerunt officia celebra-

re, contempto temerè interdicto primo, vel secundo per eundem Episcopum promulgato, super quo non relaxando ad Sedem fuerat Apostolicam appellatum: & perjurio nihilominus visulpeno, quod iidem Canonici dignoscuntur circa presens negotium incurrisse. Nolentes igitur tantam presumptionis audaciam relinquere incorrectam, discretioni vestra per Apostolica scripta mandamus, & districte precipimus, quod inquisita, & cognita veritate, si rem inveneritis ita esse, Canonicos, & Portionarios memoratos sublato cujuslibet contradictionis & appellationis obstaculo, beneficiis ecclesiasticis, & officiis spoliatis. Nisi forsan ad interventum & consilium prefati Episcopi, temperandum duxeritis huius canonice disciplinae rigorem. Volumus insuper, & precipimus, ut circa omnia, qua promissa sunt, tam supra principali, quam supra incidenti, appell. postposita procedatis. Quod si non omnes, &c. Tu ergo frater Episcopo cum eorum altero, &c. Datum Lateran. III. idus Maij, P. anno tertio decimo. Illustrant ultra congestos à Barbola in presenti, Petrus Gregorius lib. 4. part. tit. 6. cap. 1. Covarruv. in cap. alma, part. 1. §. 8. numer. 1. Sayrus lib. 2. Thesauri, cap. 22. numer. 27. Suarez de censur. disputat. 11. sect. 3. Alterius eod. tract. lib. 2. disput. 1. cap. 1. Avila eod. tractat. part. 7. disput. 9. sect. 2. Bonacina quest. 3. de irregul. punct. 5. num. 1. Gibalinus de irregul. cap. 5. quest. 2. consecr. 1. Cornejo in 3. part. disput. 6. de irregul. dub. unic. quest. 1. Leander eod. tract. disput. 21. quest. 2.

Sed pro dubitandi ratione in presentem assertionem argumentor ita, Irregularitas tantum incurritur in casibus à jure expressis, cap. is cui 18. de sentent. excom. lib. 6. Sed in nullo juris testimonio invenitur expressa irregularitas, seu statuta contra excommunicatum celebrantem divina officia. Ergo excommunicatus celebrans pendente excommunicatione, non manet irregularis. Probat minor, nam supra laudati Doctores, qui hanc irregularitatis speciem agnoverunt, eam deduxerunt ex cap. si Episcopus 6. cum sequenti, 11. quest. 3. & ex iuribus compilatis in presenti titulo, ut agnovit Suarez ubi supra. Sed in nullo ex eis talis irregularitas expressè statuitur. Non in dicto cap. si Episcopus, quia in eo agitur de Episcopo, aut presbytero deposito, non verò excommunicato, ut probavi supra in cap. 2. ubi idem canon Concilii Antiocheni reperitur. Non in cap. si quis Episcopus, sequenti; quia in eo tantum Martinus Bracharenis transcripsit dictum canonem 5. Concilii Antioch. & suæ collectioni inferuit sub num. 57. & in ea versione ex Græco autographo pro depositus, seu damnatus, posuit excommunicatus, ut constat ex ipsa collectione Martini Brachar. quæ extat inter Concilia Hispaniæ edita à Loayfa, fol. 185. unde eandem explicationem habet textus ille ac antecedens, cum contineat eandem sententiam. Nec in presenti titulo satis expressè reperitur prædicta irregularitatis pœna. Non in cap. 1. & 2. quia in eis agitur de clerico deposito, non verò excommunicato, ut in eorum notis probavi; & in cap. clerici 3. licet agatur de clericis excommunicatis celebrantibus, non imponitur irregularitas, nec illa pœna, quæ incurritur ipso jure; sed tantum jubetur ut ita celebrantes, si moniti non desistant, in perpetuum deponantur per sententiam ferendam. Similiter in cap. latores 4. Alexander III. tantum comminatur sententiam ferendam. Deinde

in cap. illud 5. tantum asserit Innocentius III. se non indigere Episcopo celebranti post excommunicationem poenam hoc casu per sacros canones statutam; non tamen exprimit, quam poenam illa sit. Deinde in cap. fraternitatis 6. tantum jubetur, clericum excommunicatum celebrantem spoliandum esse beneficiis obtentis: & de poena etiam ab homine ferenda agitur in cap. postulasti 7. §. quævisisti. Tandem in cap. Apostolica 9. agitur de clericis suspensis celebrantibus, non verò de excommunicatis: unde cum nullo juris testimonio reperitur expressa hæc irregularitas, non est cur à Doctoribus admittatur.

3. Traditur ratio de iudiciis

Quæ dubitandi ratione non obstante, defendenda est præsens assertio, cujus ratio, præmissis iis, quæ de effectibus excommunicationis majoris dabimus in cap. 8. de sentent. excomm. vera ratio provenit ex eo; nam cum ligatus majori excommunicatione privatus sit perceptione sacramentorum, & facultate ea conferendi, se ingerendo divinis ministeriis, sacraque officia celebrando graviter peccat, argumento capitis si celebrat. hoc titul. in contemptum clavium Ecclesiæ temerè usurpando ministerium sacrum sibi interdictum; quare meritò in perpetuum deponitur, & irregularis manet, ut ita puniatur, in quo peccavit, cap. nullus, de temporibus ordin. libr. 6. videlicet quia peccavit celebrando sacrum ministerium illi interdictum in perpetuum, irregularis manet, ut illud amplius celebrare nequeat. Et irregularitatem contrahi à clerico excommunicato ministrante, probatur sequentibus juris fundamentis. Primum deducitur ex dict. cap. si celebrat, hoc, titul. ubi deciditur quæstio facta vexata apud Interpretes, an qui minori excommunicatione tantum ligatus Missam celebravit, maneat irregularis: Quæ disputatio, seu quæstio proflua inutilis, & superflua esset, si majori excommunicatione ligatus celebrans divina officia nullam irregularitatem incurret: & ita argumentum, quod deducitur ex d. cap. si celebrat, non est à contrario sensu, sed à cessante ratione dubitandi. Secundò, nam excommunicatus suspensus est à propriis ordinibus, administratione videlicet sacramentorum, & celebratione divinorum officiorum pro tempore, quo persistit in excommunicatione: sed suspensus celebrans durante suspensione sit irregularis cap. Apostolica 9. hoc tit. cap. 1. §. sciturus, de re iudic. libr. 6. Igitur multò magis excommunicatus Missam celebrans irregularis efficitur. Quod argumentum de parte ad totum appellat Pater Suarez ubi supra, & meo videri concludens est. Eodem modo arguendum est à clerico interdicto, qui divina officia celebrando irregularis efficitur, cap. is cui 20. de sent. excomm. libr. 6. Tandem quia in præsentis textu, & in dicto cap. fraternitatis, hoc tit. cap. veritatis 8. de dolo & contum. clerici excommunicati Missam celebrantes in perpetuum deponuntur, & beneficiis jam obtentis privantur: quæ poena parum, aut nihil differt ab irregularitate.

4. Varii casus regulati

Manet ergo, veram esse communem Doctorum sententiam, videlicet clericum excommunicatum Missam celebrantem, aut divinis officiis se ingerentem, irregularem manere. Unde infertur resolutio ad varios casus: & primò deducitur, excommunicatum ita demùm fieri irregularem, si exerceat ministerium ordinis sibi interdictum: quare ipse recipiens ordines non manet irregularis, sed suspensus, cap. 1. de eo qui furtivè, cap. cum illo, de sentent. excomm. quia in receptione ord.

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

disinis non exercet actum sibi interdictum, ut docuerunt Covarr. in cap. alma. 1. part. §. 6. num. 6. Suarez de censur. disp. 31. sect. 2. num. 57. tamen si contrarium teneant Navarrus in manuali, cap. 27. num. 241. Avila de censur. part. 7. disp. 9. sect. 1. dub. 6. Similiter si quis prohibeatur sub censura celebrare, & violet prohibitionem celebrando, incurrit quidem censuram, non tamen fit irregularis, eo quod tunc non violat censuram, sed eam contrahere videtur. Et quamvis post consecrationem jam censuram illam incurrat, & Missam profectatur, non fit irregularis, quia moraliter est una actio. Suarez de censur. disp. 31. sect. 1. num. 77. Bonacina de irregul. disp. 7. quasi. 3. punct. 5. num. 8. Deinde si actus ordinis, quo violatur censura, fuerit invalidus ratione materiæ, aut subiecti, nihilominus incurritur hæc irregularitas, veluti si clericus excommunicatus solenniter baptizat infantem non debitam materiâ; vel si sacramentaliter absolvat hominem, qui reverà carebat dolore necessario ad valorem sacramenti. Ratio est, quia verè violatur censura per exercitium ordinis. Si tamen actus fuerit nullus ex defectu ordinis, vel intentionis, non incurritur hæc irregularitas ob exercitium fictum, & duntaxat usum apparentem, ut docet Suarez disp. 11. sect. 2. §. 3. num. 16. sed si ordinis exercitium non sit prohibitum quoad substantiam, sed duntaxat quoad modum extrinsecum, & accidentalem, non fiet irregularis, si quis eo modo exerceat: exempli gratia si Episcopus fuerit suspensus à Pontificalibus, non incurrit hanc irregularitatem, etsi Missam celebret cum eo apparatu, ut docent Layman. lib. 1. tract. 5. part. 5. cap. 3. num. 4. Zerola in praxi Episc. verbo Irregularitas 18. Secus est, si clericus suspensus exerceat actum, qui sacer est ratione modi accidentalis, verbi gratia si parochus benedicat solenniter nuptias, vel ceremonias sacras baptismi faciat, etsi non conferat baptismum. Suarez dict. disp. 11. sect. 3. num. 19. Gibalinus de irregul. cap. 5. quasi. 2. conselt. 8. Philarchus lib. 4. cap. 23. non tamen excommunicatus fiet irregularis, etsi violet censuram per exercitium aliquod jurisdictionis: ac proinde poterit ferre censuras, & ab eis absolvere, non tamen cum solennitate stolæ, & precum, ut observat Layman. ubi supra. Item Parochus poterit assistere matrimonio, eo quod non est propriè actus ordinis, seu jurisdictionis, etsi contrarium tenuerit Majolus de irregul. libr. 3. cap. 19. Similiter irregulares tunc fiunt Subdiaconi, & Diaconi canentes solenniter Epistolam, vel Evangelium, cum vestibus sacris sibi propriis utuntur; secus si Subdiaconus non utatur manipulo, vel Diaconus stolâ: quod si Subdiaconus calicem & patenam deferat ad altare, & Diacono ministret, probabile est non propterea manere irregularem, eo quod illud non sit manus proprium Subdiaconi: secus erit si Diaconus excommunicatus, suspensus, vel interdictus dispenfer Eucharistiam ex licentia, vel sine illa, aut solenniter baptizet. Tandem sciendum est, in hac irregularitate attendendam esse pravitatem materiæ, arque ita actus benedictionis Episcopalis absque solennitate in itinere non sufficit ad inducendam irregularitatem, tamen si pertineat ad ordinem Episcopalem, cap. Abbas de privil. libr. 6. ut docent Suarez de censur. disp. 12. sect. 2. num. 21. Bonacina dict. quasi. 3. punct. 9. num. 3. Similiter si clericus suspensus privatim horas recitans dicat, Dominus vobiscum. Suarez ubi supra, numer. 13.

Na 2

vel

vel si quis faciat officium hebdomadarii in choro more monialium, ut probat Leander *de irregul. tract. 2. disput. 20. quest. 19. & disput. 21. quest. 15.* prosequitur alios casus Gibalinus *dist. cap. 5. per rot.* & de celebrante in excommunicatione minori agemus infra in c. si celebrat. & de excommunicato faciente coram se celebrare, infra in cap. illud, dicemus.

5.
Conclu-
sio tra-
ditur,
& pro-
batnr.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta, quâ motus perdoctus Pater Didacus de la Fuente Hurtado Societatis Jesu, vir acutissimi ingenii, & omnigenæ eruditionis, quem sub nomine cuiusdam neoterici refert Leander *dist. quest. 2. fol. 216.* existimavit clericum excommunicatum ministrantem non fieri irregularem, eo ductus unico fundamento, quia talis irregularitas non reperitur in jure expressâ. Verum licet non extet canon discretus, in quo clericus excommunicatus, vel divinis officiis se ingerens pronuncietur irregulatis; satis tamen hæc pœna exprimitur verbis æquipollentibus, quibus Ecclesia in aliis delictis irregularitatem indixit. Supponimus enim nomen hoc irre-

gularitas, jure antiquo incognitum fuisse usque ad tempora Innocentii III. & Gregorii IX. ut pro expositione textus in *dist. cap. si quis Episcopus 6. & 7. II. quest. 3.* notarunt in cap. si celebrat, *hoc tit.* Anton. num. 13. & Additionator Panormit. num. 6. *litera E. columna 4.* Unde tam Innocentius, quam Gregorius uti ceperunt prædicto verbo in cap. nisi cum pridem, de renunc. cap. si celebrat, *hoc tit.* Quare in Decreto Gratiani nulla mentio fit irregularitatis; & tamen in canonibus in eo compilatis plerumque imponitur irregularitas variis verborum formulis, quas referunt, explicatque Suarez *de censur. disput. 40. sect. 8.* Majolus *de irregul. lib. 1. cap. 1.* Unde rectè communiter omnes, tam Theologi, quam Jurisperiti de irregularitate scribentes in hoc casu irregularitatem agnoscunt, eamque probant ex præsentibus capitibus 3. & 7. & non malè deducitur ex *dist. cap. veritatis 8. de dolo & contumacia*; quem textum adhuc à nemine perpersum vidi; faciuntque irrefragabilia argumenta supra præ ratione decidendi adducta.

CAPVT V.

Idem Capitulo^a Herbipolensi.

Illud Dominus in beato Petro. *Et infra*: Ven. f. n. quondam Ildefonsensis^b Episcopus Imperialis aulae Cancellarius, non attendens, quod multa sunt, quæ præter specialem auctoritatem Ap. Sed. de jure non possent, nec deberent impunè ab aliquibus attentari, utpote cessiones, & translationes Episcoporum, & alia, quæ nota sunt vobis; non solum non obtentâ licentiâ, sed nec etiam postulatâ, Ecclesiâ Ildefonsensi relicta, Herbipolen. Ecclesiam occupavit. *Et infra*: Unde nos præsumptionem ipsius debitâ volentes animadversione punire, v. f. n. d. Magdeburgen. Archiepiscopo, & aliis quibusdam in Teutonia constitutis dedimus in mandatis, ut cum factum ipsum non posset in partibus illis non esse notorium, nisi dictus Episcopus infra xx. dies post susceptionem literarum, quas super hoc ipsi direximus, ab Herbipolen. Ecclesiâ administratione cessaret, eum excommunicatum publicè nunciarent, & excommunicationem ejus facerent pullatis c. campanis, & candelis accensis, festis diebus, & Dominicis innovari: quod idem Magdeburgen. studuit adimplere. *Et infra*: Ipse verò Episcopus in nostra postmodum præsentia constitutus, etsi suum recognosceret, & confiteretur excessum, & non judicium, sed misericordiam postularet; hoc tamen inter alia in suam excusationem proposuit, quod cum dictus Magdeburgen. non esset ordinarius iudex ejus, non crediderat, quod admonitione non præmissâ, auctoritate delegatâ posset procedere contra ipsum, aut sententiam in eum aliquam promulgare. Unde cum nec ante factum commonitorias, nec post factum literas ab eo aliquas accepisset, peccare non credidit, si divina officia, quantumcunque solenniter, celebravit, præsertim cum ei non nisi per s. famam de sententia contra eum prolata constaret. Quod autem postquam se novit excommunicatum à nobis, divina sibi fecerat officia celebrare, & communioni fidelium se ingesserat frequenter, id non in contemptum Ap. Sed. vel etiam tanti sacramenti, sed spe veniæ asserit se fecisse, ne videlicet induresceret amplius, vel diutius ejus animus proterviret, si nunquam divinis officiis interesset: licet in diebus solennibus nunquam se celebrationi divinorum ingesserit, & cum paucis in angulo alicujus Ecclesiâ occultè non festivis diebus divina sibi fecerit interdum officia celebrari. Licet autem in primo capitulo non videatur omninò culpabilis extisse, quia tamen in dubiis via est tutior eligenda, etiam de lata in eum sententia dubitaret, debuerat tamen potius abstinere, quàm sacramenta ecclesiastica pertractare. Illud autem, quod sub spe veniæ divina sibi fecit, postquam se à nobis excommunicatum noverat, celebrari, & fidelium orationi se ingessit, potius contra eum facere credimus, quam pro